

PIRKEI AVOT (ETHICS OF OUR FATHERS), CHAPTER TWO

רבי אומר, איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות. והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה - דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין:

1 Rabbi [Judah HaNassi]¹ would say: Which is the right path for man to choose for himself? That which is harmonious for the one who does it, and harmonious for mankind.

Be as careful with a minor mitzvah as with a major one, for you do not know the rewards of the mitzvot. Consider the cost of a mitzvah against its rewards, and the rewards of a transgression against its cost.

Contemplate three things, and you will not come to the hands of transgression: Know what is above from you: a seeing eye, a listening ear, and all your deeds being inscribed in a book.

רבי גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר, יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון. וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם:

2 Rabban Gamliel the son of Rabbi Judah HaNassi would say: Beautiful is the study of Torah with the way of the world, as the toil of them both causes sin to be forgotten. Ultimately, all Torah study that is not accompanied with work is destined to cease and to cause sin.

1. Rabbi Judah ha-Nasi, compiler of the Mishnah, is referred to in the Talmud as "Rabbi."

Those who work for the community should do so for the sake of Heaven; for then, the merit of their ancestors will aid them, and their righteousness will endure forever. And you, [says G-d,] I will credit you with great reward as if you have achieved it.

וּזְהִירִין בְּרִשׁוֹת, שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֶלָּא לְצַרְךָ עֲצָמֵן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן.
וְאִין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחִקוֹ:

3 Be careful with the government, for they befriend a person only for their own needs. They appear to be friends when it is beneficial to them, but they do not stand by a person at the time of their distress.

וְאֵיהָ אוֹמֵר, עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנְךָ, כְּדֵי שִׁיעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּרְצוֹנוֹ. בְּטֵל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ,
כְּדֵי שִׁיבְטֵל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ. הִלֵּל אוֹמֵר, אֵל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצְּבוּר, וְאֵל תֵּאֲמֵן
בְּעֲצָמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ, וְאֵל תִּדְּוֵן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ, וְאֵל תֵּאֲמֵר דְּבַר שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
לְשִׁמוֹעַ שְׁסוּפוֹ לְהִשְׁמַע. וְאֵל תֵּאֲמֵר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֵׁנָה, שְׂמָא לֹא תִפְנָה:

4 He would also say: Make that His will should be your will, so that He should make your will to be as His will. Nullify your will before His will, so that He should nullify the will of others before your will.

Hillel would say: Do not separate yourself from the community. Do not believe in yourself until the day you die. Do not judge your fellow until you have stood in his place. Do not say something that is not readily understood in the belief that it will ultimately be understood.² And do not say, “When I free myself of my concerns, I will study,” for perhaps you will never free yourself.

2. Or: “Do not say something that ought not to be heard, for ultimately it will be heard” (Bartinura).

וַאֲהוּא הָיָה אוֹמֵר, אֵין בּוֹר יֵרָא חָטָא, וְלֹא עִם הָאָרֶץ חָסִיד, וְלֹא הַבֵּישׁוֹן לָמֵד, וְלֹא הַקֶּפְדָּן מְלָמֵד, וְלֹא כָּל הַמְרַבֵּה בְּסַחֲוֵרָה מַחְכִּים. וּבְמִקּוֹם שְׂאִין אַנְשִׁים, הַשְׁתַּדֵּל לֵהִיּוֹת אִישׁ:

5 He would also say: A boor cannot be sin-fearing; an ignoramus cannot be pious; a bashful one cannot learn; a short-tempered person cannot teach; nor does anyone who does much business grow wise. In a place where there are no men, strive to be a man.

וְהוּא רָאָה גִלְגֻּלַת אַחַת שְׂצָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אָמַר לָהּ, עַל דְּאֲטַפְתָּ, אֲטַפּוּךְ. וְסוּף מְטִיפִיךְ יְטוּפוּן:

6 He also saw a skull floating upon the water. Said he to it: Because you drowned others, you were drowned; and those who drowned you, will themselves be drowned.

וַאֲהוּא הָיָה אוֹמֵר, מְרַבֵּה בְּשׂוֹר מְרַבֵּה רִמָּה. מְרַבֵּה נְכֻסִים, מְרַבֵּה דְאָגָה. מְרַבֵּה נְשִׁים, מְרַבֵּה כְּשָׁפִים. מְרַבֵּה שְׂפָחוֹת, מְרַבֵּה זְמָה. מְרַבֵּה עֲבָדִים, מְרַבֵּה גְזֵל. מְרַבֵּה תוֹרָה, מְרַבֵּה חַיִּים. מְרַבֵּה יְשִׁיבָה, מְרַבֵּה חֲכָמָה. מְרַבֵּה עֲצָה, מְרַבֵּה תְבוּנָה. מְרַבֵּה צְדָקָה, מְרַבֵּה שְׁלוֹם. קָנָה שֵׁם טוֹב, קָנָה לְעַצְמוֹ. קָנָה לוֹ דְבָרֵי תוֹרָה, קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

7 He would also say: One who increases flesh, increases worms; one who increases possessions, increases worry; one who increases wives, increases witchcraft; one who increases maidservants, increases promiscuity; one who increases man-servants, increases thievery; one who increases Torah, increases life; one who increases study, increases wisdom; one who increases counsel, increases understanding; one who increases charity, increases peace. One who acquires a good name, acquired it for themselves; one who acquires the words of Torah, has acquired life in the World to Come.

רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשְׁמַי. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה, אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמָךְ, כִּי לְךָ נּוֹצְרָת.

8 Rabban Yochanan the son of Zakai received the tradition from Hillel and Shamai. He would say: If you have learned much Torah, do not take credit for yourself, as it is for this that you have been created.

חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי, וְאֵלוּ הֵן, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הֶרְקֵנוֹס, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, וְרַבִּי יוֹסִי הַכֹּהֵן, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נֶתְנָאֵל, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְוָה. הוּא הָיָה מוֹנֵה שְׂבָחָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הֶרְקֵנוֹס, בּוֹר סוּד שְׂאִינוֹ מֵאֲבָד טֶפֶה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, אֲשֶׁרִי יוֹלְדָתוֹ. רַבִּי יוֹסִי הַכֹּהֵן, חֲסִיד. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נֶתְנָאֵל, יָרָא חֲטָא. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְוָה, כְּמַעֲיָן הַמִּתְגַּבֵּר. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אִם יְהִי כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֵאֲזִנִּים, וְאֱלִיעֶזֶר בֶּן הֶרְקֵנוֹס בְּכַף שְׁנֵי, מְכַרִיעַ אֶת כָּלָם. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, אִם יְהִי כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֵאֲזִנִּים וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הֶרְקֵנוֹס אֶף עִמָּהֶם, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְוָה בְּכַף שְׁנֵי, מְכַרִיעַ אֶת כָּלָם:

9 Rabban Yochanan the son of Zakai had five disciples: Rabbi Eliezer the son of Hurkenus, Rabbi Joshua the son of Chananya, Rabbi Yosei the Kohen, Rabbi Simeon the son of Nethanel, and Rabbi Elazar the son of Arach.

He would recount their praises: Rabbi Eliezer the son of Hurkenus is a cemented cistern that loses not a drop; Rabbi Joshua the son of Chananya—fortunate is the one who gave birth to him; Rabbi Yosei the Kohen—a chasid; Rabbi Simeon the son of Nethanel fears sin; Rabbi Elazar ben Arach is as an ever-increasing wellspring.

[Rabbi Yochanan] used to say: If all the sages of Israel were to be in one cup of a balance-scale, and Eliezer the son of Hurkenus were in the other, he would outweigh them all. Abba Shaul said in his name: If all the sages of Israel were to be in one cup of a balance-scale, Eliezer the son of Hurkenus included, and Elazar the son of Arach were in the other, he would outweigh them all.

מר להם, צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם. רבי אליעזר אומר, עין טובה. רבי יהושע אומר, חבר טוב. רבי יוסי אומר, שכן טוב. רבי שמעון אומר, רואה את הנולד. רבי אלעזר אומר, לב טוב. אומר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן ערף מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם. אומר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר, עין רעה. רבי יהושע אומר, חבר רע. רבי יוסי אומר, שכן רע. רבי שמעון אומר, הלוח ואינו משלם. אחד הלוח מן האדם, פלוח מן המקום ברוך הוא, שנאמר (תהלים לז), לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן. רבי אלעזר אומר, לב רע. אומר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן ערף מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם: הם אמרו שלשה שלשה דברים. רבי אליעזר אומר, יהי כבוד חברך חביב עליה כשלה, ואל תהי נוח לכעוס. ושוב יום אחד לפני מיתתו. והיו מתחמם כנגד אורן של חכמים, והיו זהיר בגחלתו שלא תפוח, שנשיכתו נשיכת שועל, ועקיפתו עקיפת עקרב, ולחישתו לחישת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש:

10 [Rabbi Yochanan] said to them: Go out and see which is the best trait for a person to acquire. Said Rabbi Eliezer: A good eye. Said Rabbi Joshua: A good friend. Said Rabbi Yosei: A good neighbor. Said Rabbi Simeon: One who sees what is born [from their actions]. Said Rabbi Elazar: A good heart. Said he to them: I prefer the words of Elazar the son of Arach to yours, for his words include all of yours.

He said to them: Go out and see which is the worst trait, the one from which a person should most distance themselves. Said Rabbi Eliezer: An evil eye. Said Rabbi Joshua: An evil friend. Said Rabbi Yosei: An evil neighbor. Said Rabbi Simeon: To borrow and not to repay; for one who borrows from man is as one who borrows from the Almighty, as is stated (Psalms 37:21), “The wicked one borrows and does not repay; but the righteous one is benevolent and gives.” Said Rabbi Elazar: An evil heart. Said he to them: I prefer the word of Elazar the son of Arach to yours, for his words include all of yours.

They would each say three things:

Rabbi Eliezer would say: The honor of your fellow should be as precious to you as your own; do not be easy to anger; and repent one day before your death.³ Warm yourself by the fire of the sages, but beware lest you be burned by its embers; for their bite is the bite of a fox, their sting is the sting of a scorpion, their hiss is the hiss a serpent, and all their words are like fiery coals.

רבי יהושע אומר, עין הרע, ויצר הרע, ושנאת הבריות, מוציאים את האדם מן העולם:

11 Rabbi Joshua would say: An evil eye, the evil inclination, and the hatred of one's fellows drive a person from the world.

רבי יוסי אומר, יהי ממון חברך חביב עליך כשלה. והתקן עצמך ללמוד תורה, שאינה ירשה לך. וכל מעשיך יהיו לשם שמים:

12 Rabbi Yosei would say: The property of your fellow should be as precious to you as your own. Prepare yourself for the study of Torah, as it is not an inheritance to you. And all your deeds should be for the sake of Heaven.

רבי שמעון אומר, הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה. וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא, שנאמר (יואל ב, כ) כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה. ואל תהי רשע בפני עצמך:

13 Rabbi Simeon would say: Be meticulous with the reading of the Shema and with prayer. When you pray, do not make your prayers routine, but

3. Rabbi Eliezer would say: Repent one day before your death. Asked his disciples: Does a man know on which day he will die? Said he to them: So being the case, he should repent today, for perhaps tomorrow he will die; hence, all his days are passed in a state of repentance (Talmud, Shabbos 153a).

[an entreaty of] mercy and a supplication before the Omnipresent, as is stated (Joel 2:13), “For He is benevolent and merciful, slow to anger and abundant in lovingkindness, and relenting of the evil decree.” And do not be wicked in your own eyes.

ר בִּי אֵלְעֶזֶר אוֹמֵר, הוּי שְׂקוּד לְלַמּוּד תּוֹרָה, וְדַע מָה שֶׁתִּשְׁיֵב לְאַפִּיקוֹרוֹס. וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עֹמֵל. וְנֶאֱמַן הוּא בֵּעַל מְלֶאכֶתְךָ שִׂישְׁלָם לָךְ שְׂכָר פְּעֻלָּתְךָ:

14 Rabbi Elazar would say: Be diligent in the study of Torah. Know what to answer to a heretic. And know before whom you toil, and who is your employer who will repay you the reward of your labors.

ר בִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה, וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים, וְהַשְּׂכָר הַרְבֵּה, וּבֵעַל הַבַּיִת דוֹחֵק:

15 Rabbi Tarfon would say: The day is short, the work is much, the workers are lazy, the reward is great, and the boss is pressing.

ה וְאֵיזָה אוֹמֵר, לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגַמּוֹר, וְלֹא אַתָּה בֶּן חוֹרִין לְבָטֵל מִמְּנָה. אִם לְמַדָּת תּוֹרָה הַרְבֵּה, נוֹתְנִים לָךְ שְׂכָר הַרְבֵּה. וְנֶאֱמַן הוּא בֵּעַל מְלֶאכֶתְךָ שִׂישְׁלָם לָךְ שְׂכָר פְּעֻלָּתְךָ. וְדַע, שְׂמִתֵּן שְׂכָרְךָ שֶׁל צְדִיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא:

16 He would also say: It is not incumbent upon you to finish the task, but neither are you free to absolve yourself from it. If you have learned much Torah, you will be given much reward, and your employer is trustworthy to pay you the reward of your labors. And know, that the reward of the righteous is in the World to Come.